

Jednolity Plik Kontrolny a oprogramowanie

Wprowadzenie od 1 lipca 2016 r. Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK) będzie się wiązać z koniecznością wyposażenia informatycznych systemów księgowych w nową funkcję umożliwiającą wytworzenie JPK o odpowiedniej strukturze. Kancelarie podatkowe prowadzące księgi dla swoich klientów powinny nie tylko zadbać o to, aby ich oprogramowanie było przystosowane do nowych wytycznych, ale również zdobyć wiedzę, aby przekazać ją swoim klientom i przygotować ich na nowe wymogi wprowadzone przez ustawę.

Większość podmiotów gospodarczych prowadzi swoje księgi przy użyciu systemów komputerowych. Naturalny proces cyfryzacji biznesu postępuje od lat, a sprzyjają temu rozwój technologii informatycznych i odpowiednie regulacje w prawie gospodarczym. Kilka lat temu standardem stał się system Płatnik do rozliczeń z ZUS i przyzwyczajono się do e-wyciągów bankowych. Obecnie coraz bardziej powszechnie stosowane są e-faktury, e-pity wraz z platformą ePUAP czy e-zwolnienia lekarskie. Kolejnym krokiem jest elektroniczne raportowanie danych do jednostek administracji podatkowej – nie powinno dziwić, że cyfryzacja następuje również w strefie gospodarczej na linii państwo–podatnik. Zwłaszcza że już dzisiaj analiza ksiąg przy użyciu technik elektronicznych jest stosowana przy kontroli podatkowej. W obecnej formule kontrola elektroniczna tylko częściowo spełnia związane z nią oczekiwania. Do tej pory nie było jasnych wytycznych dotyczących choćby sposobu przekazywania danych, w związku z tym kontrole się przedłużały, co było niekorzystne zarówno dla kontrolowanego, jak i kontrolującego.

Po co plik JPK?

W celu usprawnienia procesu kontroli oraz poprawy ścisłości podatków wprowadzono, ustawą z 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 1649), zmiany, które przewidują stosowanie od 1 lipca 2016 r. **Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK)**. Jest to plik o uzgodnionej strukturze logicznej, w którym podatnik jest zobowiązany przekazywać, na żądanie organu podatkowego, księgi (w całości lub części) oraz dowody księgowe. Plik ten będzie przekazywany za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych. Proces wprowadzania wymogu Jednolitego Pliku Kontrolnego ma przebiegać stopniowo; w pierwszej kolejności obowiązek ten będzie dotyczyć dużych podmiotów gospodarczych.

Zgodnie z uzasadnieniem projektu zmian ordynacji „chodzi o to, aby można było w sposób automatyczny, przy wykorzystaniu odpowiednich algorytmów informatycznych, wyodrębnić niezbędne dane merytoryczne. Intencją projektowanych rozwiązań jest wprowadzenie do systemów księgowych nowej

funkcjonalności, tj. możliwości edycji ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych w oparciu o powszechnie stosowany w komunikacji elektronicznej standard XML”. Nowe uregulowania znajdą zastosowanie w postępowaniu podatkowym, w kontroli podatkowej i podczas czynności sprawdzających, w tym w zakresie czynności sprawdzających u kontrahenta podatnika.

Kancelarie podatkowe odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg swoich klientów powinny nie tylko realizować ten obowiązek, ale również posiadać wiedzę dotyczącą nowych wytycznych, aby móc przekazać ją przedsiębiorcy. W szczególności powinny zadbać o to, aby narzędzia informatyczne, którymi się posługują, miały funkcje potrzebne do tworzenia i przesyłania JPK do organów kontroli. A także, aby opracować procedury i dopełnić formalności, choćby te związane z pełnomocnictwem w zakresie przekazywania danych w formie elektronicznej do organu kontrolującego. Warto tutaj przypomnieć, że od początku br. wprowadzone zostały również istotne zmiany w przepisach dotyczących udzielania pełnomocnictw w postępowaniu podatkowym. Następstwem ich wprowadzenia jest dokonanie rozróżnienia na trzy typy umocowań – pełnomocnictwo ogólne, pełnomocnictwo szczególne oraz pełnomocnictwo do doręczeń. Na uwagę zasługuje pełnomocnictwo ogólne, którego będzie można udzielić np. doradcom podatkowym czy radcom prawnym, dzięki temu nie trzeba będzie wystawiać osobnego pełnomocnictwa na każdą okazję. Ma ono obejmować sprawy podatkowe i inne, znajdujące się w obszarze działania organów podatkowych i kontroli skarbowej. Pełnomocnictwa ogólne mają być składane wyłącznie w formie elektronicznej, chyba że problemy techniczne to uniemożliwią. Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2016 r., jednak techniczne warunki do składania pełnomocnictwa drogą elektroniczną będą gotowe dopiero od 1 lipca 2016 r.

Kogo dotyczy JPK?

Obowiązkiem raportowania danych w formacie JPK zostaną objęci tylko duzi przedsiębiorcy, tj. tacy, którzy zatrudniają więcej niż 250 pracowników lub ich roczny obrót wynosi co najmniej 50 mln euro – **od 1 lipca 2016 r.** Ustawodawca

przewidział okres przejściowy dla małych i średnich przedsiębiorców (w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej), którzy do końca czerwca 2018 r. będą mogli stosować się do tego rozporządzenia fakultatywnie. A **1 lipca 2018 r. obowiązkiem będzie objęty każdy przedsiębiorca** prowadzący księgi przy użyciu programów komputerowych. Przepis nie wymienia bezpośrednio mikroprzedsiębiorstw, czyli firm, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniały średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnęły roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro lub sumy aktywów bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro. W grupie małych i średnich przedsiębiorstw mieści się również pojęcie mikroprzedsiębiorstw, co oznacza, że będą one objęte obowiązkiem przekazywania ksiąg i dokumentów w formie JPK dopiero od 1 lipca 2018 r.

Przekazywanie danych w formacie JPK dotyczyć będzie **każdej procedury podatkowej realizowanej przez organy podatkowe i organy kontroli skarbowej, tj. czynności sprawdzających, kontroli podatkowych, postępowania podatkowego i kontrolnego**. Informacje mogą dotyczyć całości danych lub części ksiąg, za cały okres lub za poszczególne okresy rozliczeniowe. Plik ten będzie przekazywany za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych. W rozporządzeniu Ministerstwa Finansów zapewne ten aspekt również zostanie doprecyzowany.

Projekt struktur pliku JPK zakłada objęcie siedmiu obszarów: **księgi rachunkowej, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ewidencji przychodów, wyciągów bankowych, magazynu, ewidencji zakupu i sprzedaży VAT oraz faktury VAT**.

Plik jest oparty na schemacie danych w formacie danych XML i specyfikacjach pliku SAF-T (Standard Audit File for Tax). Przede wszystkim producenci systemów księgowych czekają jeszcze na rozporządzenie Ministra Finansów, w którym określi on ostateczną wersję struktury pliku oraz sposób komunikacji elektronicznej, czyli innymi słowy – w jaki sposób ten plik ma być dostarczany do urzędu (zapewniając odpowiednią wiarygodność i bezpieczeństwo danych, chronionych przed nieuprawnionym dostępem).

Czy oprogramowanie księgowo jest gotowe na obsługę JPK?

Wprowadzenie od 1 lipca 2016 r. Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK) będzie się wiązać z koniecznością **wyposażenia sys-**

temów księgowych w nową funkcję umożliwiającą wytworzenie JPK o odpowiedniej strukturze. Proces modernizacji systemów informatycznych, przy pomocy których prowadzone są księgi rachunkowe i podatkowe, trwa. Na podstawie projektu schematu plików do JPK producenci IT opracowują mechanizmy, które pożądaną informację zawrą w formie pliku oczekiwanego przez Ministerstwo.

To na podatniku ciąży jednak obowiązek dostosowania się do nowej ustawy, a co za tym idzie – musi on dysponować oprogramowaniem umożliwiającym przekazywanie danych w pożądanym formacie. Może się to wiązać z dodatkowymi kosztami zakupu odpowiedniego oprogramowania bądź modernizacją istniejącego, a także przeszkoleniem się w zakresie działania nowych mechanizmów. Dlatego też firmy powinny sprawdzić u swoich dostawców, czy planują rozwój funkcjonalności w zakresie obsługi JPK, kiedy zostanie ona wprowadzona oraz czy będzie się to wiązało z dodatkowymi kosztami. Warto już dzisiaj zdobyć informacje u producentów i zaplanować wdrożenie JPK w swojej firmie. W przypadku niewdrożenia zmian na czas podatek musi liczyć się z ewentualną odpowiedzialnością karnoskarbową, jak w przypadku niedostarczenia dokumentów w formie papierowej.

Dobra wiadomość dla przedsiębiorców jest taka, iż producenci oprogramowania, które dają już teraz możliwość eksportu danych w pliku XML (Extensible Markup Language), są w stanie szybko, na życzenie klienta lub w standardzie (w zależności od producenta), wprowadzić zmiany w systemie informatycznym na tyle sprawnie, by od 1 lipca 2016 r. mechanizm zadziałał poprawnie. Gorzej będzie w przedsiębiorstwach mających aplikacje księgowe bez możliwości wysyłania danych w postaci plików XML, stąd należy szybko się upewnić u dostawcy, czy planuje on rozwój funkcjonalności w zakresie obsługi plików JPK. Dostosowanie takich programów księgowych do nowych wymogów może okazać się czasochłonne i należy się spodziewać, że będzie się to wiązało z dodatkowymi kosztami, a w niektórych przypadkach stanie się niemożliwe technicznie do realizacji. Wtedy może trzeba będzie nawet wymienić oprogramowanie na inne.

W przypadku rozwiązania ERP enova365 prowadzona jest wobec klientów transparentna polityka dostosowania systemu do obowiązujących przepisów, dlatego też nowa funkcjonalność związana z obsługą plików JPK zostanie udostępniona klientom w tzw. opłacie upgradowej (maintenance), którą klient uiszcza raz na rok, jeżeli chce korzystać z nowości systemu enova365. Zatem każda firma, która posiada aktualną licencję enova365, otrzyma taką funkcjonalność bezpłatnie, w nowej wersji wydanej na koniec czerwca 2016 r., przed wejściem w życie nowych regulacji.

Jak się przygotować? Kancelaria podatkowa

Zdobyć wiedzę na temat JPK

Sprawdzić oprogramowanie w kancelarii

Skontaktować się z dostawcą systemu i sprawdzić czy planuje aktualizację pod JPK

Opracować plan wdrożenia mechanizmów JPK w kancelarii i u klientów

Przekazać komplet informacji swoim klientom

Zadbać o aktualne pełnomocnictwa

Wdrożyć procedurę w dużych firmach

Wdrożyć procedurę w MŚP oraz mikroprzedsiębiorstwach

enova365
by enova

Korzyści z JPK?

Elektroniczne opracowywanie danych zawartych w księgach pozwoli na sprawniejsze weryfikowanie poprawności i rzetelności rozliczeń prowadzonych przez podatnika. Znacznie zautomatyzuje to cały proces, skróci czas kontroli podatkowej w firmie i ograniczy koszty administracyjne związane z przekazywaniem dokumentów do urzędów skarbowych. A poza tym wprowadzi transparentność i nowe standardy w relacji podmiot–urząd.

Dodatkowo niektórzy producenci planują wprowadzenie szeregu funkcji ułatwiających pracę z plikiem JPK. W przypadku systemu ERP enova365, wraz z wdrożeniem funkcji umożliwiającej wysyłanie JPK, planowane jest wprowadzenie m.in. archiwum plików wysłanych do kontroli, wraz pełnymi informacjami, które mają ułatwić przedsiębiorcy zarządzanie danymi przesłanymi przez JPK.

Choć nowe wytyczne budzą kontrowersje, na zmiany należy popatrzeć jako na kolejny etap transformacji w komunikacji podmiot–urząd z modelu analogowego na model elektroniczny. Nie powinny zatem dziwić – jest to wyraz postępu technologicznego, z którym stykamy się na co dzień w innych dziedzinach. Warto zatem dobrze się przygotować, jest na to jeszcze kilka miesięcy.

AUTOR

Jadwiga Wojtas

Dyrektor ds. produkcji i rozwoju systemu enova365 w firmie Soneta Sp. z o.o. Ekonomistka z wykształcenia. Od 20 lat nieprzerwanie związana z branżą IT. W codziennej pracy łączy potrzeby świata biznesu z możliwościami technologii programistów i informatyków.